

TELEGRAFULU ROMANU.

Nr. 78. ANULU XVIII.

Telegrafulu este de doue ori pe septemana: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expeditura foiei pe afara la c. r. poste. cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catre expeditura. Pretulu prenumeratiunii pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. iar pe o jumtate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

ru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumtate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratiile se platescu pentru intia ora cu 7. cr. sirulu, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 1/13 Octobre 1870.

Programu.

pentru congresulu nationalu bisericescu romanu, de religiunea ortodosa, conchiamatu pre 1-a Octobre a. c. la Sabiu.

1. In 30 Septembrie st. v. la 10 ore dimineti'a se va tiené servitiulu ddiescu cu chiamarea s. Duchu in biserica din cetate.
2. A dou'a di — 1-a Octobre — dimineti'a la 9 ore, se voru aduna toti membrii congresuali in biserica numita, localulu congresului, incunoscintiandu-se metropolitulu presiedinte.
3. Sosindu metropolitulu, si ocupandusi membrii congresuali locurile pregatite, se va constitui biroulu interimalu.
4. Metropolitulu presiedinte va deschide congresulu, prin o cuventare solena.
5. In data dupa deschiderea congresului, acest'a va trece la verificarea membrilor congresuali.
6. Membrii congresuali suntu avisati a-si predá credentialele la presidiu.

Dela presidiulu congresului nationalu bisericescu romanu.

Alegeri la congresu.

In archidieceasa s'au mai alesu: in cerculu IX par. prot V. Piposiu in cerculu XIV (mir.) dlu Ioanu Filipescu perceptoru in cerculu IX (mirénu) Vasiliu Busdugu.

Pre sántiele Sele P. P. Procopiu Ivacicovicu Episcopulu Aradului si Ioanu Popasu Episcopulu Caransebesiului au sositu alaltaeri in mijloculu nostru.

Deschiderea congresului.

Conformu programulu publicata in foi'a nostra, eri la 10 ore s'a seversitu in biserica din cetate chiamarea sántului Duhu, premergendu acesteia sta. Liturgia. Escelentia Sea Présántitulu Metropolitu Andreiu Bar. de Siagun'a asistatu de mai multi preotia celebratu sánt'a liturgia si chiamarea S. D. De fatia a fostu Présántiele Sele P. P. Episcopi din diecesele Aradului si Caransebesiului si unu numeru frumosu de deputati: preotiesci si mirenesci. — Astadi la 9 ore s'au adunatu membri in biserica si dupa ce s'a alesu o deputatiune din sinulu membrilor adunati, acést'a s'a dusu in resiedinti'a metropolitana spre a invita pre Prés. Metropolitu. Dupa acést'a urmara cele anunciate prin programu.

Deputatii alesi pentru congresulu nationalu, in dieces'a Caransebesiului

In cerculu Prisac'a: Ant. Mocioni; in Lugosiu: Dr. Ales. Mocioni; totu aci din cleru: protopopulu G. Pesteanu.
In cerculu Fagetu: Victore Mocioni; din cleru protopopulu: Atan. Ioanovicu.
In cerculu Iebelu: Georg. Ardeleanu; d. cleru protppulu Aless. Ioanovicu.
In cerculu Ghiladu: Ioane Lengeru; d. cl. ptp. I. P. Seimanu.
In cerculu Sasc'a: N. Vui'a;
In cerculu Jamu: I. Fauru; d. cleru protop. Iosifu Popovicu.
In cerculu Oraviti'a: Tim. Miclea; d. cleru prtop. Jac. Popovicu.
In cerculu Boccea: Georgiu Ioanovicu.
In cerculu Caransebesiu: maiorulu Jos. Seracinu; d. cleru ptpopulu Nicol. Andreevicu.
In cerculu Ohab'a-bistra: capitanulu Teod. Seracinu.

In cerculu Armenisiu: Suprateninte Spiridonu Busu.
In cerculu Teregov'a: capit. I. Popovicu abdicendu, s'a ordinaru noua alegere.
In cerculu Cornea: docintele Teodoru Serbu.
In cerculu Mehadi'a: proprietariulu Vasilie Popovicu; cl. ptpopulu Dim. Iacobescu.
In cerculu Prigoru: sergintele Michaiu Bus'a.
In cerculu Bozovicu: docintele diaconu Nic. Brinzeiu.
In cerculu Petrovoselo: supr'a-ten. Ioane Balnosianu; din cleru ptpopulu Sim. Dimitrieviciu.
In cerculu Biserica-alb'a, dupa renuciarea majorului Megelesiu: Cosm. Cioloc'a. —

Deputati congresuali.

La congresulu nationalu din Sabiu, prin alegere suntu acreditati din districtulu consistoriului oradanu:

Din cerculu Oradea de susu: Nicolae Zsig'a jun.; din cerc. Pestesiu: Pavelu Fasie; ambii mireni; iera din ambele cercuri, preotu: Mironu Romanulu.
Din cerc. Oradea de josu: Ioann Fasie, din cerc. Tinc'a: Georgiu Dringou, mireni; iera din ambele cercuri, preotu: Petru Saciu.
Din cerc. Bejusiu: Parteniu Cosm'a.*) din cerc. Vascou: Georgiu Pop'a, mireni iera ambele cercuri, preotu: Georgiu Vasilevicu.

Conferintiele invetiatoresci

din protopopiatulu l'alu Brasiovului.

(Urmare.)

Clasea a trei'a.

A Repettrea celor propuse in cl. 2.
B. III. Miscarea corpurilor solide, fluide, aerose.

I. Miscarea séu ecuilibrulu corpurilor solide: a) Planulu pizisiu. b) Pendululu. c) Balansulu. d) Scripetiulu. e) Rotele de mana (7).

O besca impluta cu aeru se imfla mai tare, déca o incaldiesci, pentru ca aerulu se intinde in ea prin caldura. Argintu viu inca se intinde prin caldura si se stringe prin frigu in termometru. Termometrulu este unu instrumentu, prin carele mesuramu caldura (urméza descrierea termometrului.)

Aerulu incalditu este mai usioru, celu rece este mai greu; acest'a cadindu asupra celui caldu, lu redica in susu; miscarea aerului se numesco ventu. Déca deschidi usi'a, cându este frigu afara, caldu in odaie, te isbesce ventu in fatia.

Cá sa se prefaca ap'a in aburi, se cere caldura. Déca stropesci vér'a in odaie, ap'a prin caldura se prefaca in aburi; caldura multa a trecut in aburi; aburii se imprastia in aeru; odai'a remâne recorita. Aburii imbulditi si reciti se prefacu in sudóre pre ferestre, roua, bruma, plóie, zapada, grin-dina. Déca ferbi ap'a la focu cu spirtu intr'o sticla astopata cu dopu, aburii, redicându-se multi in susu, arunca dopulu din gur'a sticlei; pre acésta insustre a aburiloru se baséza miscarea masineloru prin aburi (vapóre.)

a) Planulu pizisiu. Cartea jace pre mésa déca pui pre ea unu globuletiu de lemn, remâne nemiscatu, numai cátu apasa asupra cartii. Ridici cartea la unu capetu, ai unu planu pizisiu. Pui acum pre ea globuletiulu, se rotogolesce in diosu, fiindu ca prin ridicarea cartii i ai inlesnit apropiarea sea de pamentu (= caderea). Cu cátu va fi capetulu

*) a refusatu mandatulu din caus'a unoru scaderi in procedur'a scrutináriei, si e probabilu ca va fi alegere noua spre destula dosadire a poporului.

de susu alu cartii mai ridicatu, séu cu cátu vei pune globulu pre cartea pizisia mai insusu cu atá'a se va rotogoli mai iute in diosu.

Bagi o sfóra prin gaura globului, tragi de sfóra globulu pre mésa, ilu vei terái usioru: ilu tragi pre planulu pizisiu in susu, va merge mai greu; pre planulu mai ridicatu lu vei trage insusu si mai greu. Carausiulu trage tencuri grele in caru pre scar'a de povere; fiindu scar'a mai lunga si asiá mai pucinu pizisia, va sui tenculu mai usioru. Pre locu siesu tragu doi cai unu caru cu povara; la unu drumu pizisiu se cere pentru aceea-si povéra patru cai, cá sa póta sui carulu la dealu. Cá sa usiuréze suirea poverelor pre déluri, facu ómenii drumulu pro cóst'a dealului succidulu in mai multe planuri pucinu pizisie.

b) Pendululu (= plumbulu). Unu glontiu aternendu de unu firu de sfóra nu póte cadé la pamentu, ca lu opresce frulu; pamentulu inse lu trage in josu; glontiulu intinde dara pro firulu in directiune verticale. Glontiulu aternendu de capetulu unui firu se numesco simplu plumbu (siesu holobocu). Acestu instrumentu se intrebuintieza de lemnariu, sa planteze dupa directiunea lui stalpi in pamentu verticalu. Zidariulu potrivesece dupre holobocu directiunea verticale a zidului.

Tini in stáng'a capetulu firului dela blumbu, cu drépt'a ridici glontiulu in susu si lu lasi sa cada; pamentulu lu trage in josu; firulu ilu opresce de a cadé la pamentu; glontiulu pusu in miscare rapede se 'niepteza in partea opusa in susu. Unu glontiu prinsu de unu firu inceptându-se in drépt'a si in stáng'a se numesco pendulu. Pendululu se intrebuintieza la orologiele de parete, spre a le regulá miscarea.

c) Balansulu. Unu batiu spriginitu la midilocu pre degetu (ori pre cuiulu unui postamentu), in cátu nu aterna de o parte mai multu, ca de alt'a (= se pune in ecuilibru), se numesco balansu. Partea balansului din drépt'a dela puntulu spriginirei se numesco bratiulu dreptu, cealalta bratiulu stángu. Balansulu cu doue bratie se intrebuintieza la compene.

Déca spriginimu balansulu la unu puntu aprópe de capetulu seu s. c. din stáng'a, avemu unu balansu cu unu braciú scurtu si unulu lungu.

Déca pui pre capetulu lui celu scurtu o povéra s. c. de 6 Pf., pre celu lungu aplica o potere numai de 1/2 pf. si lu va pune in ecuilibru. Balansulu acest'a se intrebuintieza la cantariu. Lastariulu, cu care aplicandu omulu o putere mica, redica dela pamentu povere mari si grele, si baséza pre balansulu cu unu braciú scurtu si unulu lungu.

Déca spriginesci balansulu la unu capetu, ier' de cealalta parte dela puntulu spriginirei pui povéra apoi aplici si poterea, vei avé balansu cu unu braciú. Cu cátu va fi povéra mai aprópe de puntulu spriginirei, cu atá'a se cere mai pucina potere, a o redicá. Redicarea si portarea poverelor cu rób'a se baséza pre balansulu cu unu braciú.

d) Scripetiulu. O rotitia, a cárei'a osia se póte inverti intre nesce clesce cu carligu, si pre vagasiulu din giurata ei se póte imbuca o sfóra, se numesco scripetiu. Se afla scripetie si cu mai multe rotitie acelea-si clesce; acestea se numescu scripetie comune.

Prin midilocirea scripetieloru comune, fiindu ca acestea se baséza pre balantiulu cu unu braciú, redica ómenii la locuri inalte povere fórte mari pre lánge o potere aplicata destulu de neinsemnata.

e) Rotele de móra se 'nvertescu, fiindu ca apasa ap'a cadindu prin greutatea sea asupra loru.

Valea micuții, care curge pe munte în jos cu repediciune, apasa de asupr'a rôtei de mórã.

Iér' o vale mare pôte inverti róta mórêi apasându lopetile ei pre dedesuptu. Rótele puse prin apa în miscare invertescu pètr'a morii, carea prin miscarea și greutatea ei sformesce grauntiele, de le face faina.

Clase a patr'a.

A. Repetirea celorlalte propuse în cl. 3.

B. Observări la corpurile fluide: a) surfaci'a apei, b) vasele cu comunicatiune, c) afundarea corpurilor solide în fluiditãti.

Fenomenele miscãrei la corpurile aeróse:

a) elasticitatea, b) apesarea aerului.

IV. Sunetulu: a) inaintarea, b) reflexulu lui.

V. Lumin'a: a) inaintarea, b) reflexulu, c) refractiunea luminei, d) instrumente optice, e) colorii.

VI. Fenomene magnetice, electrice

Obs. la c. f. — a, Surfati'a apei. Déca torni apa într'unu paharu, surfati'a ei se misca cu neastemperu; curentu inse se asiédia particulele ei cele saltãnde, fiindu ca le ingreúza redicarea loru poterea atragãtorã a pamentului; surfati'a apei liniscite forméza unu planu orizontalu.

b) Vasele cu comunicatiune. Déca torni apa în dóne tievi de sticla, impreunate josu prin o tieva de tiniché, afli, ca acea apa ajunge în ambele tievi la o asemenea înaltime. Déca tiev'a a dóu'a este tare scurta, si gur'a ei bine îngustata, atunci ap'a din tiev'a d'anteiu apasându-se spre fundu ajunge la gur'a cea îngusta a tievei cei scurte, se inieptéza si sare în susu.

În dóne vase cu comunicatiune ajunge dara surfati'a unei fluiditãti la o asemenea înaltime. Pre acésta lege se baséza funten'a saritóre. Dela acésta lege se abate redisarea fluiditãtiei pre marginea vasului si în tievile capilari — prin preliagere (adhesiune).

c) Afundarea corpurilor solide în fluiditãti. Lemnulu este mai usioru ca ap'a, pôte dara plutí asupr'a apei; ferulu este mai greu cá ap'a, prin urmare unu cuiu de feru se cufunda în apa. Déca iai inse o coveta de tiniche (= feru s. o. itu cu cositoriu), o pui i cumpena, afli ca trage de unu lotu; o impli cu apa, atunci trage cinei loti; prin urmare ap'a cuprinsa în coveta este de cincii ori mai grea, cá covet'a. Puindu dara covet'a în apa, va plutí d'asupr'a apei, fiindu ca ea în estinderea sea apasa mai multa apa, cá câtu este ea (= covet'a) de grea. Ori ce corpulu pôte plutí pre apa, déca este mai usioru, cá catalínea apei, pre care o apasa; iéra de este mai greu, se cufunda.

Fenom. misc. la corp. aer. a) Elasticitatea aerului. Déca apesi în pusc'a de péna, astupata la unu capetu cu unu dopu de cój'a de cartofu, sululu mai tare, îndata va sarí dopulu din ea si inca cu pocnetu. Aerulu închisu în pena si apasatu de sulu s'a opusu acelei apasãri prin elasticitatea sea,

si asiá a impinsu dopulu afara, pentru ca acést'a nu i se opuneá. Cu câtu va fi apasatu într'unu locu închisu mai multu aeru, pre atãtu cu mai mare potere prinde elu a se estinde. Pre acésta lege se baséza sticla improscãtorã (alui Heronu) s. a.

b) Apasarea aerului. Déca bagi o tieva de sticla subliée în apa, se imple cu apa; o apesi cu degetulu asupr'a capetului de susu si apoi o scoti din apa, asiá nu pôte est din ea pre la capetulu de josu nice o picatura. Impli unu paharu cu apa pâna în ochiu; apesi d'asupr'a lui cu mân'a stenga o bucata de hãrthia mai mare cá gur'a lui; lu întorci cu fundu în susu; astfelu ap'a nu se va versá din elu. Ap'a nu pôte curge în casulu acést'a nici din paharu, nece din tievisióra, fiindu ca o apasa aerulu. Aerulu adeca celu mai de josu, în carele traimu noi, fiindu ca este apasatu de mass'a aerului de d'asupr'a nóstra, apasa asiá dara si elu pre de tóte laturele obiectele de pre pamentu cu mare potere. Pre apesarea aerului se baséza resuflarea, sugerea, apoi foile de suflatu în focu, pump'a si tulumb'a. Apesarea aerului se mesora cu barometrulu.

IV. Sunetulu. Déca prindi unu firu de atia de coltulu mesei, lu apuci de celalaltu capetu cu mân'a stãnga si lu întindi, apoi lu smucesci cu degetele dreplei, va produce unu tonu. Cu câtu este firulu mai întinsu (séu córd'a de lãuta), cu atãta da unu tonu mai înaltu. Sunetulu se nasce dara prin miscarea vibrãnda a unui corpulu.

a) Inaintarea sunetului. Sunetulu inaintéza prin aeru la urechile nóstre. Din departare vedemu d. e. mai anteu securea taiatoriului de lemne ajunse pre blana, apoi audimu pocnetulu, pentru ca pâna sa ajunga acelu sonu la urechile nóstre prin aeru, se cere zabava (tempu).

b) Reflexulu sunetului. Vibratiunile sonului inaintãndu prin aeru si ajungendu d. e. în o padure pâna la dealu, isbescu de elu, si aerulu prin elasticitatea sea le inieptéza în apoi, de le mai audimu odata. Unu sunetu asiá respinsu (= reflectatu) se numesce resunetu (= echo).

(Va urmã.)

Cronic'a resbelului.

Din impartãsirile foiloru atãtu filo-cãtu în antifrãncese se vede ca resistintã Franciei cresce din momentu în momentu. Prussienii cunoscu situatiunea seriósã, ce li se preparésã prin aceea si care din ce în ce devine totu mai gravã. Armãta dela Loire, 40—60,000, se concentréza între Bourges si Nevers si va suscepe operatiunile sele spre Orleans; déca si altu ceva nu-i succede totusi va dá de lucru de ajunsu celorlalte dóne corpurile de armata, corpulu primu bravuresu si alu 5 de prussianu, postate la Versailles. Armãta din Lyon se concentréza între Laupres si Belfort, naintata adeca spre Epinal. Ea consta de o camdata numai din 20,000 inse sucursalele de trupe în directiunea acést'a curgu ne-

incetatu. Problem'a acestei armate e, a se opune trupeloru, ce naintéza spre Sudu.

Proviãntarea trupeloru germane, ce impresóra Parisulu intimpina greutatea neinvingibile, de óre ce drumulu de feru din Germani'a câtra Westu e în mai multe locuri intreruptu. Biruinti'a Toulului inca n'a reparatu în privintã acést'a totu. Neintreruptu comunica drumulu de feru numai pâna la Nancy. Dupa orasiulu acést'a se afla unu tunelu, care s'a daramatu din partea francesiloru asiá încãtu repararea lui va recere, dupa parerea specialistiloru prussieni, celu pucinu trei luni de dile. Vagónele trebuie asiá dara acolo sa se descaree cu mare zabovéla. Dupa tunelu se pôte folosi iérasu drumulu de feru, inse numai pâna la Chateau Thierry, (departarea de 15 mile dela Paris) de óre ce de ci incolo suntu tóte podurile neraparabilu rinate; Preste totu daramarea si pustiirea e totu mai mare din ce loculu e mai aprópe de Parisu.

Astãdi avemu nainte-ne împãrtesire despre situatiunea din si impregiurulu Parisului si din sorginte francesu, Scirile aceste au sositu prin aerostatu parte în Brusel'a parte în Tours. Ele contradicu pre deplinu dateloru prussiene si accentuéza, cá intãlnire din 23 Septembre, negata din partea prussieniloru, s'a intemplantu si ca a reesitu pentru francesi fórtè favorabilu. Si alte date contradicu directu tuturor sciriloru, care ne-au venit dela prussiani. Relativu la cestiunea interna în genere luatã nu e nimicu de temutu; relativu la resbelu avemu de a înregistrã, ca afara de gloriós'a lupta, din 23 la Villejuif, séu mai intemplantu vre-o câte-va intãlniri mai mici în favóre francesiloru, între care un'a mai seriósã la Pierrefitte. Gardel mobile se intarescu si implinescu serviciu, care nici cându nu s'aru fi asteptatu dela ele. Gard'a nationala inca are bataliõe, care resolutu pretindu a luã parte la excursiuni. Flotil'a de pre Seine a avutu atacuri serióse cu prussienii încuibati în parculu dela St. Cloudu, ea a resistatu inimicului si a culcatu multi dintre ei la pamentu, recãstigãndu totudeo-data si positi'a loru la insul'a dela Bilancourt. În pucine dile vomu avea a înregistrã angagemente mai mari.

În Strassburgu au devenitu de prisionieri afara de 17,000, trupe sanetóse, si 2100 raniti. Între prisionieri se afla 7000 insi garda nationala; care numai s'a desarmatu nu s'a transferatu în Germani'a, 1843 cái, preste 1200 tunuri si nenumerate pusci au cãdiutu în mân'a prussieniloru.

Sciri din diferite parti documentéza, ca cavaleria prussiana angagiata la Toury au fostu în numeru de 4—5000, nu 500.

Generalulu U h r i c h, despre care annuicãsemu în nrulu precedinte alu foiei nóstre ca s'a reñtorsu prin Suezia în Franci'a, a si sositu în Tours. Despre primirea lui acolo ni se relatéza cu datulu 2 Octombre, din care relatiã scótemu urmãtorele: Elu a sositu în diu'a numita la 6 óre diminetã dela Bourges; regimulu l'a asceptatu, inse nu la óra anumita si publiculu nu sciã nimicu despre sosirea generalului si asiá s'a intemplantu, de nimenea n'a asceptatu spre primirea lui la curtea

FOISIÓRA.

RELATIUNE PRESENTATA

de

A. PAPIU ILARIANU

în sãdintã plenaria a societãtiei academice romãne, din 9 Septembre 1870, despre manuscriptele lui Ioane Budai-Deleanu, eflatóre în bibliotec'a centrale din Bucuresci.

(Urmare)

III.

Temeiurile gramaticei romanesci, 45 cóle în 4°.

Alta esemplaru, 18 cóle în 4°.

Vorbindu despre ortografi'a romãna, Budai dice: „Cercãtu amu în totu chipulu, déra prin ispitire delãngata amu remãsu incredintiatu, ca nu este putintia de a aduce limb'a romanésca la regule gramaticesci, de o vomu scrie cu litere slovenesci... În urma, vediendu ca dupa ortografiã cu litere latine se deslégã tóte indoehle ce s'au ivitu pãn'acum la gramaticel romanesci, ba asiá se potu asiédia regule, încãtu pare ca acésta ortografiã este un'a hotãrita din fire pentru limb'a romanésca, m'ãmu indemnãtu a tãlmãci temeiu-

„gramaticei mele cu slove latinesci... déra nimeni nu au coversitu pãn'acum tóte regulele ei: erã si cu anevoiã fãra de Lexiconu a sevirsí unu lucru cá acést'a, déra cu privilegiulu Lexiconului s'au pututu face cu multu mai lesne, cáci acolo se afla tóte cuvintele... Improtiv'a acelor'a ce dóra aru cárti asupr'a sloveloru latinesci, déca aru fi locu aci, multe fórtè a-siu avé se respundu. Dove-direa-siu ca slovele care le dicemu noi slovenesci, toc'm'a asiá se lovescu cu firea si faptur'a din launtru a limbei rom. cá si cele turcesci. Primirea sloveloru slovenesci a fostu o templare destulu de jelnica pentru limba... Avut'au romãni unu felu de scrisóre mai nainte de a primí literile slovenesci, si ce felu? de buna séma nu putem hotãri, fiindu ca nu avemu nici o dovéda la mânã; deci, în zãdaru dicu unii cum ca pâna în dilele lui Alexandrescu-Voda celu bunu, aru fi tienutu romãni slovele stramosiloru sei, adeca cele latinesci: cáci nearetãndu-se macaru câtu de mica scrisóre de pre acele vremi, nu suntemu detori se credemu... eu voi scrie gramatic'a depreuna si cu slove latinesci, si vrendu se aretu neajungerea scrisorei slovenesci la limb'a rom., voi aduce la locurile sele neresbatute dovedi.“

Ortografi'a cu litere latine ce propune Budai,

e etimologica fórtè inaintata. Elu scrie o în locu de u, în dico, inclinãciune, în locu de: dicu inclinãciune. Elu pastreza pre l muiatu în calli, molli, filiu, inclido etc. „Se pôte cu adeveratu, dice Budai, scrie si cu alta ortografiã, déra mai ca atãtea regule vei trebui sa dai câte nume suntu.“ „Sa se iea, dice, a mânã gramatic'a lui Molnar, si voi perde totu gustulu de a invetiã gramaticã.“ „Acesti vrednici barbati (Molnar si Tempea) s'au silitu cátu au pututu a desvolbí limb'a romanésca, si pentru acestu engetu alu loru cautã sa le remãna laud'a intréga. Atãta numai suntu de vina, ca rapiti cu óre-si care rivna asupr'a altoru patrioti „ai loru“), n'au vrutu sa calce în urmele loru, si se mai curãtiésca cararea care au aflat'o aceea-si spre a nimerirea la adeverat'a ortografiã a limbei romãne, temendu-se dóra cá prin aceea sa nu se prindia de densii ceva-si imatiune de unie... Acesti vrednici barbati déca s'au sfiitu a îndreptã limb'a sea dupa isvorulu adeveratu, adeca dupa limb'a latinésca, temendu-se cá sa nu se facã pistasi! incai trebuia se aléga acea ortografiã cu care sa se póta mai lesne tãlmãci tóte regulele gramaticesci.“ Prin acésta din urma ortografiã, Budai întielege o ortografiã ciriliana simplificata, despre care mai josu.

dromului de fier, bravul aparatoriu al Strassburgului a fost asiadara silitu a migrá cá unu simplu muritoriu dela otelu la otelu, pentru de a-si aflá o adapostire. Intr'aceea s'a aflatu indata sosirea lui si fu condusu in paleulu arhiepiscopescu unde locuiescu si ministrii Crémieux. Glais-Bizoin si Fourichon. Sosirea lui Uhrich in Tours s'a asceptatu cu atât'a mai mare nerebdare cu câtu se sperá, ca capitulatiunea Strassburgului i va concede óre cum a primí iera-si serviciu in resbelulu de fatia; la casulu acest'a i s'aru fi incredintiatu postulu admiralului Fourichon (ministru de resbelu.) De óre ce inse speranti'a acest'a nu s'a implinitu, se alesera intr'unutáiu de succesoru alu admiralului generalulu Lefort, in momentul ultimu se abatusera inse dela alegerea acest'a si se incredintiá interimalu lui Crémieux portofoiulu ministeriului de resbelu.

Sér'a la 5 óre se adusera ovatiuni generalului Uhrich. Tinerimea din Tours, mairulu, consiliulu minicipale in fronte se dusera in paleulu arhiepiscopescu, pentru dea salutá pre generalulu. Uhrich primí manifestatiunea in curtea palatului si respunse la strigatele: „Vive Uhrich vive l'Alsace vive la France!“ cu pucine cuvinte patriotice in care accentuáza ca reprezenta acolo bietulu, nefericitulu Elzasu, care e si va remanea franceesu. Dupa acestea luá Crémieux cuvintulu si tienú o vorbire, care a fostu o circumsciere a devisei regimului provisoriu: „Nici unu policariu din teritoriulu nostru, nici o pétra din fortaretielu nóstre nu cedemu!“ Multimea se imprasciá dupa aceea intre strigate entusiastice.

Fóia „Constitutionel“ publica, in unulu din nr-ii sei mai próspeti unu articulu, scrisu de Girardin, intitulatu „Cuventulu situatiunei“. Autorulu dice, incependu dela raportulu lui Favé despre convenirea sea cu Bismark, ca Franci'a s'a convinsu din acelu raportu durerosu, ca i va fi mai usioru a dictá pacea decâtu a o acceptá. De aceea sa o dictéze. Midiloculu spre acést'a lu vede Girardin in procederea cu planu si unitate, care astadi se urmaresce, si in contragerea grabnica a poteriloru desbinate pâna acum intr'unu modu neresponsabilu, in dóne armate, in armat'a de Nordu (Loire=) si de Sudu (Rhône=) care, in numeru de câte 150,000 suntu determinate a mentu Parisulu si Metiulu de asediú séu a nelinisci si osteni in continuu celu pucinu pre asediatori. Elu enumera erorile, ce le a comisu pâna acumu regimulu provisoriu si dice ca din ele provine numai nedisciplinabelia, despretiulu armatei si ruin'a Franciei. Elu si exprimá mai departe temerea ca déca regimulu nu va lucrá conformu suatului datu, Franci'a va fi perduta, si prussienii voru naintá in tíera pâna la Pirenei si mare. „Cuventulu situatiunei“ e basatu pre o scire din Parisu cu datu 25 Sept. sosita in Tours prin balonu in care se dice ca „trei dintre epistolele aflate la prussieni exprima descuragiare profunda.“ Déca departementele acumu aru tramite pre toti barbati, cari i au, bine séu reu inarmati, in pucine dile tóte aru fi ispravite. Prussienii ata-

cati intre Paris si departemente, s'aru contropi cu totulu.

Lupt'a de la Longjumeau.

Incaierarea care avú locu lângu Longjumeau, si despre care depesiele agintiei Haves au vorbitu dejá, pare c'a avutu o importantia multa mai mare de câtu ómu fi crediutu la inceputu.

Dupa informatiunile particulare ale „Corespondintiei sleve“, lupt'a acést'a a tienutu o mare parte din dí.

Inimicii prussiani, in numeru de 10,000 ómeni, se stabilisera pre podisiulu de la Longjumeau, intre Dourdonu si lini'a Orsay.

Francesii erau cá la dóne milari, comandati d'unu colonelu, alu cáruí nume, din nenorocire, nu se cunósce.

Ataculu prussianiloru a inceputulu la siese óre diminéti'a.

Sefulu statiunei telegrafului de la Rambouillet organisase inca de la cele dintáiu lovituri d' unu curinte de noutati pre lini'a Bretagne, si astufeliu mai multi caletori au potutu cunósce óre-care detalie ale acestei lupte.

Inimiculu, fórtu bine informatu, sciá cu ce micu numeru de luptatori avea a face.

Astu-feliu, dupa canonada bine susutienuta si care nu facú putinu reu a loru nostru prussiani s'aruncara cu gramad'a asupr'a micului corpu franceesu, tactica fórtu cunoscuta, cu multa succesu.

Ací i asceptá colonelulu.

De la 16—26 mitraileuse, fórtu rapede descarcate, luá corpulu prussianu in resperu.

In mai putienu de 20 minute, colon'a inimica taiata in dóne trunchiuri, incepú a se bate in retragere, incercându d'a se reformá de mai multe ori.

Déra artileri'a franceasa, cu dibacia condusa, isi incepú lucrarea si sferst prin a provocá o completa invalmasiela intre prussiani.

Dupa Gazet'a Franciei, trei tunari de otielu au fostu luate de soldatii nostrii.

An inceputu a se gasi fugari prussiani in tóte tierile vecine cu câmpulu de bataia, si pâna la nesce distantie considerabile.

Ni se afirma ca noutatea despre acestu succesu, cunoscuta la Parisu sér'a, a produsu unu adeveratu intusiasmu si s'a indoitu, déca e cu putintia, increderea aperatoriloru capitalei.

Reintórcerea flotei francese.

Escadr'a cuirasata, pre care o comandá admiralulu Fourichon, a reintratu la Cherbourg, si s'a nuntia ca ceea-lalta parte a flotei de sub ordinele admiralului Bouest-Willamez are sa desierte si ea porturile.

Baltic'a si murea nordului suntu déra libere si asediárite de pâna ací au incetatu.

Hamburgu, Kiel, Jahde, Stralsund, tóte punctele amenintiate nu mai an de ce se teme si porturile de comerciu germáne, cáror'a presinti'a pa-

vilionului franceesu causá atátea suferintie, au se-si póta relvá miscarea de pâna ací.

Caus'a acestei retrageri a escadei care sa fia? E fórtu simpla. Marin'a franceasa, surprinsa, cá si armat'a, de rapede incepere a ostilitátiloru, a trebuitu se pérda in preparative, ori cáta activitate aru fi pusu, timpulu ce aru fi trebuitu sa consecró pentru incaierare, si, cându sosí in apele inamice, prussianii avusesera timpu sa sémene pretutindení torpile si unelte distrugetóre, care faceau aprópe imposibile apropiarea flotei.

De buna-séma scadr'a franceasa aru fi potutu, cu tóte astea, sa intre cu fortia pre ríulu Weser si in unele porturi, cá sa bombardeze stabilimentele si orasielu pre cari Germani'a tienea sa le aperi mai multa. Cu periculu d'a vedé câte-va vase sdrobite, rezultatulu se putea dobendi. Déra óre justifica dens'a unu asemenea sacrificiu si distru-gerea Hamburgului, spre esemlu, aru fi compen-satu perderea bastimentelorú cuirasate?

Alte consideratiuni aterneau apoi greu in balantia. Prin nenorocit'a întórcere ce au luatú evenimentele, prussianii actualmintu ocupa o parte din Franci'a si suntu stapáni pre unu óre-care numeru de orasie deschise si importante. Incendiulu porturiloru de comerciu déra n'aru fi provocatu jafuiri si devastári desastrose, in tienuturile pre cari le ocupa densii?

In sferstu, stagiunea care naintéza, siliá si ea pre flota se plece din Baltica. In Acestu timpu de tótna, mările nordului suntu pline de cétia, care face fórtu periculósa miscarea unei flote, si, inca dela inceputulu lunei lui Octobre, celu mai d'antáiu frigu putea face întórcerea dificile.

Trebuia déra sa se reintórcu.

Déra, reintrându in porturi, marin'a franceasa nu si a sferstu insárcinarea ce are.

Afara c'o parte din echipage remáne pre fiermu pentru servitiulu flotei si protegerea litoralului, ceea-lalta parte, intrebuintiata pentru apararea nationala, intaresce garnisón'a forturiloru Parisului si armat'a generalului Trochu sub murii capitalei.

Se scie ce stralucitu rolu a jucatu in ultimele batá infanteri'a marinei. Soldatii si marinarii escadreloru nu se voru aretá nedemni de acestu gloriosu esemlu. din „Rom.“

Productiune si sántire de stégu.

Sámбата sér'a la 7 1/2 óre va fi o productiune arangiata de Reuniunea sodaliloru románi din Sabinu. Productiunea, din bunetatea unoru domnióre si domni, va cuprinde pre lângu cantári si declamatiuni si unele piese esecutate pre piano si pre alte instrumente musicali. La acést'a suntu invitati toti binevoitorii Reuniunei. Biletelu de invitare cari suntu si de intrare totu-odată se voru aflá la localu Reuniunei. — Dumineca in 4 Octobre se va sánti primulu stégu alu unei Reuniuni de sodali románi. Detaiurile productiunei si ale sántirei stégului se voru vedé din programele ce se voru impartí la intrarea la productiune.

Pentru orientarea acelorú domni la a oá-

Spune mai incolo Budai cum, vedindu ca cu slove nu se póte scrie gramatica romána elu a aretatu o alta ortografia cu litere latine. „Nu vreu eu (dice) prin acést'a se facu vre-o innoire la lege, cáci slovele aceste serbesei potu remânea totu de un'a la cártile bisericicesci neatinse, numai cátu scopulu meu a fostu, cá la Lexiconu se talmacescu cuvintele cele románesci si cu slove latinesci, pentru határlu strainiloru ce aru dorí sa invétié acést'a limba. Si socotindu asupr'a lucrului acestui lunga vreme, adeca cu ce feliu de ortografia aru puté sa se scria mai bine románescu, amu aflatu acestu chipu. VEDIENDU in urma ca cu acestu feliu de scrisóre, limb'a nóstra ce mai nainte fiindu scrisa cu slove serbesei nu se cunosce dintru alte limbi varvare, se arata adeverat'a fii'a limbei latinesci: amu socotitu de acolo ca aru fi bine cá némulu nostru de acumu inainte sa primésca acést'a scrisória latinésca la limb'a cea invetiata, intru care vorú scrie pentru sciintie si invetiaturi, mai vertosu ca si alte némuri de multa acumu au facutu asisderea, insusi Muscalli séu Russianii au lepadatu de multu scrisoria bisericicesca, la cartile loro politicesci, si la scrisorile private fára a face prin acést'a vre o smin-téla la credinti'a sea; deci aru fi tocmaiértu o des-

temero despre acést'a parte. . . . Cu tóte acéstea cându sa nu voiésca némulu séu cei invetiati si luminati a némului a primí acestu feliu de scrisória atunci nu le pociu dá altu sfatu, numai cá sa-si mute ortografi'a care au pazitu pâna acumu, si mai intáiu de tóte, sa scótiá din alfabetu si se lapede incai slovele urmatóre: ω , ψ , ia , $i\delta$, \uparrow , ω , u , $o\gamma$, z ; puindu in locu de ω , slovo c cu oa ω coditia întórsa c de desuptu, iera in locu de III, ω ; in locu de k , \acute{e} ; in locu de ia , ia ; in locu de $i\delta$, $i\delta$; in locu de \uparrow , in ; in locu de ω , o ; in locu de u , i ; in locu de $o\gamma$, δ ; in locu de z , δ , precumu cere firea limbei.“

Dine acestea se vede cu ce dificultáti si prejudetie aveau sa lupte literatii nostri pre la inceputulu secului, nu numai pentru introducerea literelorú latine, dara pâna si pentru simplificarea ortografiei ciriliane. ¹⁾

IV.

Dáscalulu románescu pentru temeiturile gramaticei románesci, tom. I., 14 cóle in 4°. E unu dialogu între Dáscalulu si Diaculu asupr'a temeituriloru gramaticei románesci.

^{*)} Budai intielege aci pre Klein si Sincai cari publicasera gramatic'a romána cu litere latine la 1780, inainte de Molnar si Tempea.

V.

Temeiturile gramaticei limbei románesci, scrisu in limb'a latina, in Leopoli, la 1812. ²⁾ Ms. legatu de 198 foi in 4°. Potu dice, un'a din cele mai bune lucrari gramatice ce posedemu pâna astadi. La inceputu, are o prefatiune de 9 foi, unde pre Románi li numesce Bomaeni; tratéza pre largu despre numirea Vlach; despre originea limbei románe din limb'a vulgara a vechiloru Románi, si despre corruptiunile ei; vine apoi la gramatici románi. Si anume, despre Vacaresculu, pre care fórtu lu lauda si despre toti cáti au cercatu a stabili regulele gramaticei románe scriindu cu litere ciriliane, dico ca oleum et operam perdiderunt. Iera Klein, introducendu ortografi'a latina a deschisu calea adeveratei culture a limbei románe. Acést'a prefatiune tramitiendu-o eu dlui Canonice Cipariu, d-sea o publica in Archivulu pentru filologia si istoria, Nr. XXXVI si XXXVII din acestu anu. La capetulu Gramaticei se afla tablele diferiteloru elemente straine din limb'a romána. ³⁾ (Va urmá)

- ¹⁾ Vedi si cele díse in „Vieti'a lui Sincai“, pag. 51.
²⁾ Fundamenta Gramatices linguae Romaenicae seu ita dictae Valachicae usui tam domesticorum, quam extraneorum accomodata. Leopoli anno 1812.
³⁾ Vedi despre aceste table mai susu Nr. 1.

rona cunoscintia nu a strabatutu in dezvoltarea acestei Reuniuni dâmo urmatorele date orientatõe. In 1870 s'a infiintiatu sub patronatulu Escelentiei Sele a Archiepiscopului si Metropolitului nostru An-dreiu Bar. de S i a g u n ' a si s'a autorisatu de guvernulu provinciale, fiindu de atunci pâna acum presiedinte si conducatoriu alu Reuniunii redactorele foiei acestei'a. In Septembrie 1869 Reuniunea, carea si ocroteã convenirile in o sala a seminarului gr-or. si-a luatulu localu propriu pre lângã o chiria de 96 fl. pre anu. Audiendu-se din mai multe pârti dorintia espresa de a avè Reuniunea unu localu mai potrivit de conveniri, in câtu sa pôta participã si membri, ajutatori, dupa cumu se intempla acèst'a si la alte reuniuni, in Aprile a. c. a deschisu loculu din strada Urezului nr. 391 pre lângã o chiria de 400 fl. pre anu. Scopulu conveniriloru e depusu in statutele reuniunii, carele, decã nu s'a ajunsu pre deplinu, sperãmu ca cu incetulu cu incetulu se va ajunge.

Reuniunea si are adi standartulu doritu, pre care credemu ca nu-lu va lasã sa cada ci lu va tienè la inaltimea ce i se cuvine.

D e v ' a 27 Septembrie 1870.

In legatura cu raportulu, ce facusemu inainte de adunarea tienuta la Dev'a in caus'a teatrului, vinu a completã istoriculu acelei'a dupa decurgerea ei; in diu'a inainte de adunare de dupa numerulu micu ce intrase in orasiu, se pareã ca adunarea nu va fi numerosã, insa in deminèti'a dilei numite pentru deschidere, numerulu crescù intr'atãt'a, incãtu temerea de unu numeru micu disparù. — Siedintia s'a deschisu prin presiedintele comitetului de 5. Dr. Hodosiu care s'au si proclamatu de presiedinte alu adunãrei constituante, si dupa constituirea adunãrei, secretariulu ei Iosifu Vulcanu tienù o disertatiune bine lucrata, despre teatru in genere, apoi in specia la romãni — dupa acèst'a Hodosiu facù istoriculu teatrului romãnu din Romania, si Moldov'a, cu aceste s'au terminatu siedintia întâi'a avisandu-se membrii adunãrei a se inscrie la comisiunea aleãa pentru primirea membriloru in societate — s'era au fostu concertu, la care au participatu multime de straini, precum si in adunare.

A dõu'a di cetindu-se numele membriloru intrati in societate, adunarea s'au declarat de capabila a pasi la agendele indicate in progamu, si asiã numai decãtu s'au procesu la desbaterea proiectului de statute, carele s'au si primitu cu unele modificãri; in decursulu desbatèriloru s'au observatu celu mai bunu rendu, incãtu de straini au fostu admirata, la acèst'a au contribuitu multu tactic'a presiedintelui bine initiatu in parlamentarismu.

Dupa votarea statuteloru, s'au procesu la alegerea presiedintelui, vicepresiedintelui si a comitetului, alegendu-se in umanitate de presiedinte Dr. Hodoiu, de vice presiedinte Dr. Iosifu Galu si Iosifu Vulcanu, ier' de membrii in comitetu Alexandru Romanu si Petru Mihali — cu aceste dupa mai multe cuventãri de multumire pentru diferite persõne, si corporatiuni, ce au inlesnitù tienerea adunãrei, siedintia s'au inchisu defigãndu-se terminulu viitõrei adunãri 1 Ioniu 1871 in orasiulu Satumare. — S'era balulu asemene au fostu cercetatu de straini, cari s'au aretatu fõrte loiali in totu decursulu tempului, câtu au statu in mijloculu loru õspetii veniti din diferite pârti. — Resultatulu materialu privitu dupa impregiurãrile de fatia, nu se pôte numi tocmai descuragatoriu, urcãndu-se intregu capitalulu la 8000 fl. in obligatiuni, si bani gat'a. — Acèst'a aru fi icon'a adunãrei tienute la Dev'a.

Varietãti.

* * Dñuariulu francesu le „Constitutionel“ a primitu dela Parisu prin balonu, biletulu urmatoriu:

Suntemu cu totulu impresurati.

Post'a se face cu balonulu.

Vomu tramite pre fia-care septemãna cãte unulu.

Gardii mobili dau fõrte.

Decã admiralele aru organisã o armata, care aru veni se face pre inamicu sa se desparta, aru fi ceva enormu.

Suntemu toti bine.

Nici o afacere seriõsa.

* * Se scrie din cartirulu generale dela Metz dñuariulu „Times“ urmatorile:

Din inaltimea observatoriului prussiane, se con-

statã ca orasiulu asediatu totu mai e inca intr'o situatiune escelinte.

Se vedu in elu mase mari de vite pre pietie, si copiii se jõca in linisce prin gradini.

Deci fortareli'a fiindu recunoscutã cã imposibile de luatù, ea pôte, decã e bine aprovisionata se mei tie inca multu timpu.

* * Unele dñuarie vorbescu despre tramiterea unui giganticu tunu, care s'a fabricatu in stabilimentulu d'armãrei alu alu dlui Voruz, din Nantes.

Eata amenuntele ce putemu dá despre acèst'a teribile arma:

D. Voruz, siefulu acèstui intinsu stabilimentu industriale a oferitu, pentru apararea Parisului, acèstu tunu formidabile, care, incarcãndu-se cu 35 chilogramme de ierba de pusca, bate in departare de 8 kilometre si asverle 240,000 glõntie.

Se dice c'acèstu tunu este unu modelu perfectu de fabricatiune perfectiõnata, care n'a constatu mai putienu de câtu 120,000 franci. E d'o astufeliu de marime, in câtu trei õmeni cu mare anevointia abiã potu cuprinde in bratie partea cea mai grõsa a lui. E destinatù pentru apararea fortuluu Ivry.

* * Cu multa intreprenditate, cu multu sãnge rece, cu multa perseverantia d Baratti, june oficiarù din alu 99 lea regimentu de linia, a scapatu gloriosulu drapelu alu regimentuluu seu.

Sosindu la Parisu dupa mii de pericole, mii de suferintie fizice si morale, d. Baratti se presinta la ministeriulu de resbelu fãr'a perde timpulu se manãnce si se 'si schimbe hainele cã se-si dea comptu despre curagiõs'ai missiune.

D. Baratti fu decoratu numai decãtu.

Aflãmu ca acèstu june oficiarù a fostu din nou prinsu de prussieni si eata cum:

Ne dorindu altu decãtu sa se afle din nou in fatia cu inamiculu, eroiculu locoteninte, dupa ordinea ministerulu de resbelu, parasì Parisulu cã sa se duca la postulu care i se dedese. Dejã colõnele prussiane impresurau in parte capital'a si curierii regelui Vilhelm cutreierau tier'a din tõte pârtile.

D. Baratti, travestitu cã lucratoru, mergea intre Versailles si Rambouillet, cãndu cadù in mijloculu unei despartiri de ulani. Fiindu opritu fu intrebatu de cãtra unu oficiarù prussianu. Responsurile sele nu parura satisfactõre, fãra indoieia, cãci, fu inchisu intr'o camera si priveghiatu.

Abiã erã aci de o jumetate õra, blestemãndu-si rõu'a sõrte si catãndu unu nou mijlocu d'a scapã din acèstu tristu pasu; li si venise ideia ca, dupa ce va fi descoperitu, prussianii pôte ca fãra nici unu scrupulu ilu voru impuscã, cãndu audi unu usioru sgomotu in urma.

Se întõrse rapede.

— Sst! dise o voce.

Si d. Baratti zarì p'unu tieranu carei deschidea o usia necunoscutã.

— „Iea acèstu costumu, dise curagiosulu omu, intindiendu-i o legatura de trentie, imbracate cu ele. In camer'a in care suntu se afla o ferèstra cu vergi de feru, un'a din ele e scõsa. In spre acea parte nu e nici unu paditoru. La 100 metre e o padure. Semne bune.“

D. Baratti erã liberu preste 10 minute si sosierì la Tours, unde narã delegatulu ministeriulu de resbelu nõu'a 'i odisea.

Aru trebui sa se conõsca numele acelu tieranu spre a-si putea aduce aminte de densulu, cãndu va sosì õr'a recompensãrei.

Concursu.

Pentru ocuparea vacantei parochii a Darlosului comitatulu Cetãtiei de bãlta Protopopiatulu Tarnavei de Susu, cu care suntu impreunate, urmatõrele emolumente.

15. jugere de pamantu.

100. feldere de cucurudi.

Venitulu stolariu precum este in Protopopiatu, dela tõtã gazda una di de lucru cu palma, — doritorii de a ocupã aciasta parochie suntu avisati de asì trimite recurselc sale pâna iu 14 Octõhre. a. c. la sc: Protopopescu alu Tarnavei da sus in Alm'a.

Darlosu in 25/10 1870.

(79—1) Comitulu parochialu a Darlosului.

Concursu.

Pentru ocuparea postulu de notariu in Avrigu, devenitu vacantu, cu carele este impreunatu unu salariu de 420 fl. v. a. se escrie concursu pana la 22 octõbre a. c.

st. n. Concurentii suntu provocati sa si asterna suplicele loru deplinu instruite la inspectoratulu cercualu.

Sabiiu 30 Octõbre 1870.

Inspectoratulu cercualu.

Nr. 159. et 1870.

Concursu.

Sistemãndu-se in urmã ordinatiunei consistoriului din Caransebesiu dto 3 Sept. a. c. Nr. 688 postulu de capelanu in comun'a Giulveziu din tractulu Ciacovei, asiã se escrie concursu pentru ocuparea acèstui postu de capelanu.

Doritorii de a ocupã acèstu postu, cari potu fi numai clericì absoluti, au de a se infatõsiã pre 11 Octõm. a. c. cl. vecbiu in s. biserica a Giulveziuului provediuti cu documintele necesari conformu §-fului 7 punt. 2 § 13. 23 punt. 5 si §. 121 punt. 8.

In Giulvezu 11 Sept. 1870.

In cointelegere cu dlu Protopresbitern

In numele comitetulu gr. or. din Giulveziu

Teodoru Andrasi.

Lazaru Stoiauu.

(78—2)

Concursu.

Devenindu statiunea de invetiatoriu in comun'a Sjur'a-mare lângã Sabiiu vacanta, se deschide concursu sãna in 10 Oct st. v. pre lângã urmatõrele emolumente:

1. Cortelu liberu

2. Salriu anualu 100 fl. v. a. si dela fie-care individù cu fii de scõla cãte un'a pãne.

3. Lemne trebuinciõse.

Dela concurentii la acèstu postu, se cere sa fia de rel. gr. or. absoluti pedagogi ori teologi, si cu purtãri morale bune.

Documentele concurentiloru sa se asterna la sc. protopresviteralu a tract. II gr-or. alu Sabiiului.

Sabiiu in 20 Septembrie 1870.

I. Popescu

Protopresviteru

73—3

Concursu.

Devenindu statiunea invetiatorèsca in comun'a bisericèsca gr-or. din Nocrichiu vacanta sa escrie concursu.

Lefa impreunata cu acèsta statiune este:

1. in bani gat'a din lad'a bisericèsca 80 fl. cu sperantia de a se mari pâna la 100 fl. v. a. pentru prunci de locu iera pentru alti dupa cum se va stipula de invetiatoriu.

2. Quartiru liberu in localitãtile scõlei.

3. Lemne de ajunsu.

4. Pamentu de legumi in gradin'a scõlei.

Doritorii de a ocupã acèsta statiune au sa-si asterna recurselc la comitetulu parochiale din Nocrich pâna in 20 Octõbre a. c.

Aretõndu

purtarea religiõsa si morala — zeilulu spre inaintarea invetiaceiloru, — ca suntu de releg. gr-or. pedagogi absoluti si versati in cantãrile bisericesci,

Cari voru avea testimoniu despre absolvãrea gimnasiuluu inf. voru avea in tactate.

Nocrich 20 Sept. 1870.

74—3

Comitetulu parochiale.

Concursu.

Pentru trei stipendii din fundatiunea reposatuluu Episcopu Vasiliu Mog'a. si adeca:

unu stipendiu de 200 fl. v. a. menitu pentru studenti la vre-o Universitate seu la vre-unu politechnicu afara de patria — care s'a fostu conferitu gimnasiutuluu absolutu V. Michaila, dar' capatãndu altu stipendiu mai mare, i s'au detrasu,

dõne stipendii a 50 fl. v. a. menite pentru gimnastii si studenti la scõlele reale, — se scrie prin acèst'a concursu.

Doritorii de a concurge la aceste stipendii au de a 'si ascerne la consistoriulu archidieceasanu gr. or. in Sabiiu pâna in patru septemãni dela datulu de fatia suplicelc loru provediute cu urmatõrele atestate, si anume:

1. ca suntu romãni de religiunea gr-resariteana;

2. ca au o purtare morale deplinu corespundietõre si ca facu sporiu bunu in studiile lor;

3. ca suntu lipsiti de mijlõce, si ca nu mai cu din vre-o alta fundatiune nici unu stipendiu.

Acei'a, cari voru documentã, ca stau in vre-o relatie de rudenia cu reposatulu in domnulu episcopu Vasiliu Mog'a — conformu unei clausule fondationale — avendu de altmintrenea susu-amintitele conditiuni, voru fi preferiti.

Sabiiu, din siedintia consistoriala tienuta in 19 Septembrie 1870.

(77—8)

Burs'a de Vien'a.

Din 29 Septembrie (11 Oct.) 1870.

Metalicele 5%	56 70	Act. de creditu	254 50
Imprumut. nat. 5%	66 30	Argintulu	122 15
Actiile de banca	709	Galbinulu	5 96